

Lavrov: Proč Západ zanáší chaos a nejistotu do mezinárodních vztahů?

- CZ24 News | 4. října 2019

Lavrov: Proč Západ zanáší chaos a nejistotu do mezinárodních vztahů? Koloniální přístup, sankce a války. A co ta slavná lidská práva? Selektivní aplikace pravidel. Zítřek ve znamení eurasijského partnerství?

SERGEJ LATYŠEV tlumočí poselství ruského ministra zahraničních věcí, v němž se vyjadřuje k příčinám současného napětí ve světě a vyzývá všechny země, aby zasedly k jednacímu stolu

Ruský ministr zahraničních věcí Sergej Lavrov nastínil v předvečer 74. zasedání Valného shromáždění OSN hlavní směry ruské zahraniční politiky a analyzoval hlavní trendy, jimiž se ubírá současný svět.

Jeho článek „Svět na křižovatce a systém mezinárodních vztahů budoucnosti“ pro časopis „Rusko v globální politice“ a načasovaný tak, aby se shodoval se zahájením 74. zasedání Valného shromáždění OSN, byl zveřejněn na webových stránkách ruského ministerstva zahraničí.

Podívejme se na témata z Lavrovova článku v tom pořadí, v jakém se dotkl nejnaléhavějších otázek globálního světového pořádku. Až na jednu výjimku, protože ji lze považovat za senzaci:

„Naší bezpodmínečnou prioritou zůstává podpora přirozených procesů formování Velkého eurasijského partnerství – širokého integračního obrysu od Atlantiku po Tichý oceán za účasti členů EurAsEC, ŠOS, ASEAN a všech ostatních států kontinentu, včetně zemí EU,“ napsal Lavrov.

To podle ruského ministra zahraničí umožní *„nejen zajistit dynamický rozvoj národních ekonomik zúčastněných zemí, odstranit překážky pro pohyb zboží, kapitálu, pracovní síly a služby, ale také vytvořit pevný základ bezpečnosti a stability v rozsáhlých oblastech od Lisabonu až po Jakarta“*.

Proč chce Západ přepsat historii?

Lavrov začíná 75. výročí vítězství ve Velké vlastenecké válce, které se bude slavít příští rok, a shodného výročí vytvoření OSN, přičemž v těchto neoddělitelně spjatých datech vidí epochální význam pro „další dějinný vývoj světa“ a pro „formování poválečného světového pořádku“. Podle ruského ministra zahraničí se nosnou konstrukcí pro tento pořádek stala Charta OSN coby „klíčový zdroj mezinárodního práva“. Lavrov zdůraznil, že systém OSN má „velkou rezervu v trvanlivosti“ a zaručuje mírový rozvoj lidstva i v podmínkách soupeření mezi velmocemi.

V tomto ohledu ruský ministr upozornil na pokusy Západu „přisvojit“ si vítězství v Druhé světové válce, ztotožnit komunismus s nacismem coby „shodné totality“ a vymazat z paměti vůdčí úlohu SSSR při porážce fašismu, včetně mnoha milionů obětí, které za to sovětský lid položil. Vysvětlil také, proč to Západ ve skutečnosti potřebuje.

Lavrov je přesvědčen, že cíl těchto snah je naprosto současný: *„připravit naši zemi o historickou roli spoluarchitekta a garanta poválečného světového pořádku“*.

Proč je Západ nespokojen?

Ruský ministr zahraničí konstatuje, že „*snahy o upevnění unipolárního modelu selhaly*“ a „*recidivy arogantních neokoloniálních přístupů, které dávají některým zemím právo diktovat svou vůli ostatním, odmítla absolutní většina členů světového společenství.*“ Lavrov označil odpůrce západní diktatury za „*nové velké hráče*“, kteří aspirují na „*důležitější podíl na přijímání klíčových rozhodnutí*“.

Podle Lavrova tento konkrétní aspekt způsobuje hmatatelné nepohodlí u úzké skupiny zemí, které mají monopolní výhody a chtějí společně s nadnárodními korporacemi exkluzivně využívat plody globalizace. Proto je tak falešná západní rétorika týkající se témat „liberalismu“, „demokracie“ a „lidských práv“.

Hlava ruského ministerstva zahraničí otevřeně vznáší otázku, která je na Západě tabu – jak vlastně jeho okázalý „liberalismus“ a tolik vychvalovaná „lidská práva“ korespondují s politikou sankcí, ekonomického zadržování a nezastíraných vojenských hrozeb vůči Kubě, Íránu, Venezuele, Severní Koreji a Sýrii? Lavrov připomněl, že sankce „*přímo útočí na obyčejné lidi, na jejich blahobyt a porušují jejich sociálně-ekonomická práva*“.

Jak se slučuje s „lidskými právy“ „*bombardování suverénních zemí s vědomou snahou rozvrátit jejich státnost, které vedlo k úmrtím stovek tisíc lidí a odsoudilo miliony Iráčanů, Libyjců, Syřanů a zástupců jiných národů k nezměrnému utrpení?*“ Samozřejmě nijak.

Lavrov obvinil „liberální“ Západ z masivního porušování práv ruský mluvícího obyvatelstva v řadě zemí EU a jejich sousedů, kde „*jsou přijímány zákony hrubě porušující právo na vzdělání a jazyková práva národnostních menšin zakotvená v mnohostranných úmluvách*“. V této souvislosti připomněl obyvatele Krymu, kteří jsou trestáni vízy a dalšími sankcemi za vyjádření své vůle v rámci legitimního referenda o opětovném sjednocení s Ruskem.

Nebezpečný koncept

Ruský ministr zahraničí ostře kritizoval velmi nebezpečný koncept zaváděný Západem do politické praxe a představující „řád založený na pravidlech“, která se objeví, když je to potřeba, a selektivně se uplatňují.

Účelem tohoto švindlu je podle Lavrova „*nahrazení všeobecně dohodnutých mezinárodních právních nástrojů a mechanismů úzkými formáty, v nichž se vymýšlejí alternativní ... metody pro řešení konkrétních mezinárodních problémů obcházením legitimního mnohostranného rámce.*“ Jednoduše řečeno, jedná se o pokus uzurpovat rozhodovací proces v klíčových otázkách, včetně obcházení Rady bezpečnosti OSN.

Jako úspěšný příklad tohoto druhu uvedl Lavrov zejména „privatizaci“ a politizaci kdysi nezávislé a profesionální Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW) ze strany Západu bezprostředně po provokacích v Sýrii (zinscenované chemické útoky, z nichž byl obviněn Bašár Asad) a Velké Británii (kauza Skripalových).

Čím se Západ provinil?

Lavrov bije na poplach ohledně „*torpédování Dohody o protiraketové obraně ze strany Washingtonu a nyní s jednomyslnou podporou členů NATO také Smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu*“. Ruský ministr zahraničí také poukázal na nejisté vyhlídky – zapříčiněné americkou

vyhýbavou pozicí – Smlouvy o opatřeních na další snižování a omezování strategických útočných zbraní (START-3). Zdá se, že USA rovněž směřují k definitivnímu odmítnutí Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek, který Washington dosud neratifikoval. K tomu Lavrov dodal, že Američané přistoupili k realizaci plánů rozmístění zbraní do vesmíru.

Současně Lavrov zdůraznil, že USA „neskrývají snahu rozkmotřit Moskvu a Peking, narušit a podkopat mnohostranné aliance a struktury regionální integrace rozvíjející se mimo americkou kontrolu v Eurasii a v asijsko-tichomořské oblasti“.

Lavrov napadl postup USA i v ekonomické sféře, kde sázejí na protekcionistické bariéry, sankce, zneužívání statusu dolaru jako hlavního prostředku finančního vyrovnání a na praxi extrateritoriálního uplatňování vnitrostátních právních předpisů.

Ve zkráceném souhrnu ruský ministr zahraničí konstatoval následující: V politice narůstá nestabilita a neudržitelnost, nastává chaotická fragmentace globálního prostoru a prohlubování nedůvěry mezi účastníky mezinárodního soužití. V oblasti bezpečnosti dochází k rozmazávání hranice mezi silovými a nesilovými metodami dosahování cílů zahraniční politiky a k militarizaci mezinárodních vztahů, objevují se nová ohniska ozbrojených konfliktů a přetrvává hrozba mezinárodního terorismu. V ekonomice se zostrňuje boj o trhy, energetické zdroje a jejich dopravní trasy, probíhají obchodní války a oslabuje mnohostranný obchodní systém. A to je přesně ten „pořádek“, jaký Západ propaguje.

O co jde Rusku?

Podle Lavrova je ruskou odpovědí na tuto smutnou realitu především to, že Rusko a další země musejí „držet krok s dobou“, přičemž se řídí tím, že „většina zemí nechce být rukojmí cizích geopolitických záměrů a je připravena provádět národně orientovanou domácí a zahraniční politiku.“ Udržovat Organizaci spojených národů jako jádro mezinárodních vztahů, jak se vyvíjely po druhé světové válce, je podle Lavrova „nutné, ale je třeba ji důsledně přizpůsobit realitě současného geopolitického rozložení“.

Především se to týká reformy Rady bezpečnosti OSN, která by měla zohledňovat zájmy zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky. Rovněž je nutné maximalizovat potenciál zemí G20, BRICS a ŠOS, jimž bude Rusko předsedat v roce 2020.

Pouze s oporou v OSN je podle Lavrova možné „omezit konfrontaci, upevnit důvěru a vyrovnat se s výzvami a hrozbami doby“.

„Domluvit se je obtížnější, než předkládat ultimáta, ale trpělivě dohodnuté kompromisy budou mnohem spolehlivějším mechanismem pro předvídatelné vedení světových záležitostí,“ zdůraznil ruský ministr zahraničních věcí.

Lavrov všechny ujistil, že Rusko bude i nadále dělat vše pro to, aby „prosazovalo pozitivní a sjednocující program zaměřený na stírání starých a zabránění vzniku nových rozdělovacích linií.“ Podle jeho slov je třeba zahájit „strategický dialog o konkrétních hrozbách a rizicích“.

Závěrem Sergej Lavrov citoval svého kolegu Andreje Gromyka – někdejšího dlouholetého ministra zahraničí SSSR: „Lepší deset let vyjednávat, než jeden den válčit.“